

- усі види суспільних відносин, які пов'язані з переміщенням через митний кордон України товарів;
- принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та основних видів комерційних угод у митній справі;
- сутність і порядок проведення експертизи в системі митного контролю;
- особливості митної документації в управлінській діяльності митних органів.

Професіонал митної справи має володіти умінями:

- проводити митне оформлення пасажирських переміщень, переміщень пасажирського багажу та інших товарів і предметів;
- застосовувати програмні комплекси для оформлення різних за призначенням груп ділових паперів з дотриманням сучасних вимог діловодства [1, 2].

Таким чином, виконання державної митної справи та реалізація державної митної політики мають бути покладені на фахівців з новим мисленням, які здатні не тільки спостерігати та реєструвати різні факти господарської діяльності, але і здійснювати вагомий внесок в розвиток сучасної митної політики.

Список використаних джерел

1. Александрюк, Т.Ю. Митна справа: навч.-метод. посібник / Т.Ю. Александрюк. – Дніпропетровськ, ДДФА, 2010. – 169 с.
2. Дубиніна, А.А. Митна справа: підручник / А.А. Дубиніна, С.В. Сорокіна, О.І. Зельніченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2010. – 320 с.
3. Липовська, Н.А. Інтерпретація комунікативної компетентності державних службовців в психологічному дискурсі / Н.А. Липовська, О.О. Марценюк // Актуал. пробл. держ. упр.: зб. наук. пр. – Х.: Магістр, 2009. – № 2 (36). – С. 46-54.
4. Марценюк, О.О. Форми тренінгів / О.О. Марценюк // Формування управлінської еліти в Україні: теорія та практика: колективна монографія / А.В. Решетніченко, В.Г. Вікторов, О.М. Корх, О.Б. Кіреєва, Г.Д. Голубчик, Т.М. Брус, О.В. Шевченко, О.О. Марценюк; за заг. ред. О.Б. Кіреєвої. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 149-165.
5. Митний кодекс України. Закон України від 11.07.2002 № 92-IV зі змінами і доповненнями, в редакції Закону України № 4495-VI від 13.03.2012 р. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b1>
6. Тимченко-Міхаліди, Н.С. Технологія ситуативного навчання у формуванні моральних якостей майбутніх митників / Н.С. Тимченко-Міхаліди // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Зб. наук. праць / Редкол.: Т.І. Сущенко (гол. ред.) та ін. - Запоріжжя: КПУ – 2012. - Вип. 27(80). - С. 384-389.
7. Тимченко, Н.С. Про необхідність формування професійно-етичних якостей майбутніх фахівців з митної справи / Н.С. Тимченко // Вісник Академії митної служби України. – Дніпропетровськ: АМСУ. – №1 (13). – 2002. – С.85-87.

*Глевацька Н.М., канд. екон. наук, доцент
кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ: ПОТОЧНІ ПОКАЗНИКИ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ

Процес формування суспільства характеризується стиранням меж між країнами та народами, змінюється структура світової економіки, більш динамічним та конкурентним стає ринок. Знання та інформація стають одними із ключових ресурсів країни, масштаби використання яких прирівнюються до використання традиційних

ресурсів, і доступ до них є одним з основних факторів соціально-економічного розвитку цієї держави. Тому кожна країна сьогодні вважає одним з пріоритетних завдань формування та посилення розвитку інформаційної інфраструктури.

Інформаційне суспільство – це новий етап розвитку людства, в якому будь-яка людина за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій може отримувати, переробляти та розповсюджувати інформацію, а держава повинна забезпечувати якісний рівень інформатизації усіх галузей [1, с. 90]. Тобто основна ідея інформаційного суспільства у соціогуманітарному вимірі полягає у досягненні нової фази розвитку – «суспільства знань» і забезпечення для всіх рівного доступу до них. Варто зазначити, що у центрі інформаційного суспільства є людина, інформація, інформаційно-комунікаційні технології та інформаційні ресурси.

Загалом, існує багато факторів, що визначають інформаційне суспільство, але всі вони діляться на три основні групи: вільний доступ людини до інформації; високий рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; наявність розвиненої інформаційної-інфраструктури суспільства.

У свою чергу інформаційно-комунікаційні технології є третьою сферою економіки знань після НДДКР, інновацій та освіти й навчання, що сприяють формуванню людського капіталу.

Україна має хороші умови для створення і успішної діяльності інформаційного суспільства [2]. За підсумками 2018 року обсяги загальносвітових витрат на продукти та послуги у сфері інформаційних технологій складуть \$3.7 трлн та продемонструють зростання на 6.2% у порівнянні з минулим роком, що навіть вище за темпи росту світового ВВП. Разом із загальним ростом ринку, збільшується і частка ІТ-аутсорсингу (послуги з розробки програмного забезпечення, створення інфраструктурних рішень для замовників тощо) – обсяг виручки даного сегменту за підсумками 2017 року склав \$64.3 млрд. Подальший розвиток сегменту стимулюється стабільно високим попитом, який і надалі буде зростати завдяки всюдисущій «цифровій трансформації», що все активніше проникає як в приватний, так і у державний сектори. Тим часом, розвиток ІТ-індустрії в Україні, яка в своїй більшості представлена сервісними (аутсорсинговими) ІТ-компаніями, значно випереджає середні темпи розвитку сегменту у світі. Понад 100 представників списку найуспішніших компаній світу «Fortune 500» є лояльними клієнтами вітчизняного ІТ-бізнесу, провідна міжнародна організація Global Sourcing Association відзначила Україну у якості найкращої країни-постачальниці ІТ-послуг до Великої Британії, авторитетний американський бізнес-журнал Inc. включає українські компанії до переліків таких, що розвиваються найбільш динамічно. Оцінка кількості ІТ-компаній в Україні значно відрізняється залежно від джерела даних. За офіційними, на кінець першого півріччя 2018 року їх було 12634. Відповідно, зростає і значущість ІТ-послуг в структурі експорту. Так, у 2017 році комп'ютерні послуги посіли 3-тє місце серед експорту послуг з України після послуг з переробки товарів в країні та трубопровідного транспорту.

У щорічному рейтингу конкурентоспроможності Україна посіла 83 місце з 140 в рейтингу глобальної конкурентоспроможності економіки [3]. Згідно з рейтингом, Україна перебуває на 110 місці за рівнем державних інститутів, на 57 місці – за рівнем інфраструктури і на 77 – за рівнем адаптації технологій. За рівнем охорони здоров'я Україна посідає 94 місце в рейтингу, а рівнем освіти – 46. Макроекономічна стабільність України знаходиться на 131 місці. Також, Україна зазнала втрат за оцінкою інноваційної складової Індексу – («мінус» 9 пунктів), інфраструктурної («мінус» 3 пункти) та за складовою, що характеризує вищу освіту та професійну підготовку («мінус» 2 пункти).

Найбільш сприятливою країною для інновацій стала Німеччина, вона випередила США. Автори дослідження обґрунтували свої висновки, зокрема, великою кількістю заявок на патенти, високою якістю досліджень, які проводять компанії і вчені, а також створенням міжнародних мережових структур. Дослідники зазначають, що Німеччина особливо відрізняється в управлінні інноваційними процесами від стадії ідеї до комерціалізації. Особливу увагу економісти приділили вимогам у епоху цифрових технологій. На думку експертів, світова економіка готова до повної дигіталізації лише частково. Для багатьох країн інновації пов'язані з труднощами. Навіть у Німеччині та США є простір для зростання. Наприклад, ФРН слід розвивати мобільний інтернет і широкосмстові з'єднання, вважають аналітики WEF.

Для проведення аналізу розвитку інформаційного суспільства в Україні ми скористаємося 4 основними індексами які відображають стан розвитку інформаційно-комунікаційних технологій у 2016 році, а саме: NRI – Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index, NRI) EGDI – Індекс розвитку електронного уряду (E-Government Development Index, EGDI) EPI – Індекс електронного участі (E-Participation index, EPI) IDI – Індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index, IDI)[4].

З чотирьох рейтингів Україна ні в одному не посіла перших позицій. У рейтингу країн світу за індексом мережевої готовності в 2016 р вона відстала від лідера на 2,0, тому зайняла 71 позицію. У рейтингу по глобальному інноваційному індексу – на 28,5 (63 позиція). У рейтингу з розвитку електронного уряду – на 0,443 (87 позиція). У рейтингу з розвитку ІКТ – на 3,71 (79 позиція).

Причиною досить низьких позицій України у рейтингу, як і у 2015р., є відставання за складовими, що характеризують політичне і регуляторне середовище – 113 позиція та низький рівень використання ІКТ урядом – 114 позиція. Дослідниками відзначено низьку ефективність наших законотворчих органів (120 позиція), судової системи (131 позиція за оцінкою незалежності судів та 123 – за легкістю оскарження дій уряду приватним бізнесом), проблеми із захистом інтелектуальної власності (120 позиція).

Фактором, що стримує розвиток ІКТ у нашій країні є низький рівень освоєння нових технологій бізнесом (100 позиція) та низький рівень впливу ІКТ на появу нових бізнес-моделей (113 позиція).

Перевагами України лишається доступність ІКТ, що дозволило їй посісти 6 сходинку серед 139 країн світу, в цілому покращивши за рік за цим показником позицію на 4 пункти. Разом з тим, за оцінкою рівня конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг нами втрачено 3 пункти, що перемістило нас на 80 сходинку.

По відношенню до рейтингу 2015 року, найбільше було погіршено оцінку рівня використання ІКТ під час взаємодії підприємств – «мінус» 17 пунктів, натомість на 35 пункти покращено оцінку міри забезпечення ІКТ доступом громадян до основних послуг (охорони здоров'я, освіти, фінпослуг тощо).

Отже, ми можемо стверджувати, що в нашій країні створені достатні передумови для побудови інформаційного суспільства. У той же час невідповідність між рівнями готовності і використання ІКТ в Україні вимагає здійснення негайних заходів з подолання даного дисбалансу. Таким чином, в нашій країні створені достатні передумови для побудови інформаційного суспільства. У той же час невідповідність між рівнями готовності і використання ІКТ в Україні вимагає здійснення негайних заходів з подолання даного дисбалансу.

Список використаних джерел

1. Арістова, І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Текст] / І.В. Арістова ; за заг. ред. О.М. Бандурки. – Харків : Ун-т внутрішніх справ, 2000. – 386 с.
2. Software Development Forum [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://dou.ua/forums/topic/25432/>
3. Global Competitiveness Index-2018 [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2560360-ukraina-posila-83-misce-v-rejtingu-globalnoi-konkurentospromoznosti.html>
4. World Economic Forum (The Global Information Technology Report).- [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www3.weforum.org/docs/GITR2016/WEF_GITR_Full_Report.pdf

*Горбань С.Ф. канд. тех. наук, доцент
Запорізький національний технічний університет
м. Запоріжжя*

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПАТ «ЗАПОРІЖСТАЛЬ»

В нових умовах господарювання саме людський ресурс є одним із факторів, який безпосередньо впливає на ефективність роботи підприємства. Нині переваги мають ті підприємства, в яких налагоджено ефективний механізм мотивації та стимулювання працівників. Крім матеріального фактору велике значення мають моральні мотиви та розвиток системи соціальних пільг. Останнім часом питанню нематеріальної мотивації приділяється все більше уваги. Підприємства розробляють власні системи навчання або залучають спеціалістів і бізнес-тренерів, щоб розвинути персонал і зробити підприємство більш конкурентоспроможним у своїй галузі.

Проведемо аналіз системи мотивації персоналу на ПАТ Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь».

Станом на 2016 рік середня кількість працівників підприємства налічувала 12687 осіб, серед яких основна частина зайнята на робітничих професіях. Більшість працівників представляють вікову групу 35-49 років. Категорія від 20 до 34 років складає 35 %. Це говорить про ефективну кадрову політику щодо омолодження персоналу, привабливості роботи в металургійній галузі для молодих фахівців та популяризацію технічних спеціальностей у Вишах. Частина персоналу віком від 50 до 59 років становить приблизно 21 %, старше 60 років – близько 3 %. Середній вік працівників – 39 років.

Кількість персоналу робітничих професій займає основну частку (80 %), керівники та професіонали (17 %), фахівці та службовці (3%). Основна частина працівників має середню технічну та вищу освіту (70 %), середню та середньо спеціальну – 30 % всього персоналу.

Переважає кількість працівників зі стажем роботи понад 10 років (40%), зі стажем роботи від 5 до 10 років – 22 %. Найменший відсоток працівників зі стажем роботи на посаді до одного року. Але за останні 3 роки чисельність його стабільно підвищувалась. Це говорить про тенденцію омолодження персоналу на підприємстві та впровадження нової кадрової політики щодо персоналу. Середня зарплата на комбінаті становить близько 18 тис. грн., що досить пристойно в порівнянні з середнім показником по Запорізькому регіону.

Система мотивації персоналу носить як матеріальний, так і нематеріальний характер. Методи впливу, що використовуються на підприємстві наступні: основна